

Administracinio nusižengimo byla Nr. AI 8.-884-1053/2020
Teismo proceso Nr. 4-68-3-00663-2020-0 Procesinio
sprendimo kategorija 19.10.

VILNIAUS MIESTO APYLINKĖS TEISMAS N U T A R I M A S

2020 m. rugsėjo 16 d.
Vilnius

Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėja Ugnė Gailiūnienė,
sekretoriaujant Vaidai Jankūnienei,
dalyvaujant administracinę atsakomybę traukiamai Astrai Genovaitei Astrauskaitei, jos atstovei
advokatei Egidijai Belevičienei,
institucijos, surašiusios administracinio nusižengimo protokolą-Vilniaus apskr. vyriausiojo policijos
komisariato Vilniaus m. 3 policijos komisariato atstovams Vaidui Maziliauskui, Leandriui Pociui,
viešame teismo posėdyje išnagrinėjo administracinio nusižengimo bylą, kurioje Astra Genovaitė
- Astrauskaitė (buv. Astrauskė), asmens kodas 46005020610, gyv. Vydūno g. 19-72, Vilniuje, traukiama
administracinę atsakomybę pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau
- ir ANK) 506 straipsnio 4 dalį.

Teismas

n u s t a t ė :

Astrai Genovaitei Astrauskaitei (buv. Astrauskė) surašytas administracinio nusižengimo
protokolas, kuriame nurodyta, kad ji 2020 m. sausio 3 d. apie 18:03 val. Arsenalo g. 3, Vilniuje, viešoje
vietoje mojavo Lietuvos trispalvę vėliava, šaukdama „Lietuva, būk laisva“, priešus policijos pareigūnams
ir paprašius prisistatyti ir pateikti asmens tapatybės dokumentą, tai daryti atsisakė, nesakė savo vardo ir
pavardės, nepateikė asmens tapatybę patvirtinančio dokumento (nors asmens tapatybės dokumentą turėjo
ir pateikė 19:32 val. būdama Vilniuje, T. Ševčenkos g. 32). Paprašius nutraukti savo veiksmus į policijos
pareigūnės reikalavimus pristatyti nereagavo, toliau mojavo vėliava, pareikalavus eiti į tarnybinį
automobilį šaukė, kad niekur nevažiuos, vengė eiti į automobilį, vardą ir pavardę pasakė tik po trečiojo
policijos pareigūno reikalavimo. Pristačius 2020 m. sausio 3 d. apie 19:13 val. į Vilniaus apskrities VPK
OVS T. Ševčenkos g. 26, Vilniuje, 19:28 val. policijos pareigūnams paprašius pateikti turimus
draudžiamus daiktus ir atlikti apžiūrą, Astra Genovaitė Astrauskaitė, laikydama rankinę prie krūtinės, tai
daryti 3 kartus atsisakė, sakydama „ne, neduosiu“, policijos pareigūnams pakartotinai paprašius apžiūrėti
daiktus ji sakė „nieko neduosiu“, 19:32 Astra Genovaitė Astrauskaitė pateikė daiktus ir piniginę su
asmens dokumentais. Astra Genovaitė Astrauskaitė naudojosi mobiliojo ryšio telefonu, nors pareigūnai
tai daryti uždraudė paaiškinę, kad yra sulaukyta, visus šiuos veiksmus patvirtina prie medžiagos pridėti
vaizdo įrašai ir vaizdo įrašų apžiūros protokolai. Protokole nurodoma, kad Astra Genovaitė Astrauskaitė
anksčiau įvardytais veiksmais nevykdė teisėtų policijos pareigūnų reikalavimų ir tokiais savo veiksmais
padarė administracinį nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų
kodekso 506 straipsnio 4 dalyje.

Administracinę atsakomybę traukiama Astra Genovaitė Astrauskaitė teismo posėdyje
parodė, kad sausio 1 d. švenčiama vėliavos diena. Buvo šventė, po jos, kadangi yra patriotė, nusprendė
pagerbti K. Škirpą. Sausio 3 d. taip pat kartu su bendraminčiu Kęstučiu Tamašausku nuvyko prie K.
Škirpos alėjos, uždegė žvakutes, padėjo gėlių, turėjo vėliavą. Facebook'e nieko nekvietė, apie jokių
renginių nieko neskelbė. Pritrūko žvakučių, reikėjo važiuoti nusipirkti. Tuo metu priėjo du jai nepažįstami
vyriškiai, pasirodė, kad jie anksčiau yra dalyvavę jos organizuojamuose renginiuose, sekė ją

veidaknygėje. Jie taip pat atėjo pagerbti K. Škirpos. Ji jų paprašė, kol grįš, pasaugoti vėliavą. Gražiai atrėmė vėliavą į sieną, kur yra užrašas „Trispalvės alėja“. Nėra niekur užfiksuota, kad vėliava būtų nukritusi. Kai ji su K. Tamašausku grįžo, stovėjo savivaldybės automobilis ir policijos pareigūnų furgonas, pareigūnės sėdėjo automobilyje. Ji priėjo, pasiėmė vėliavą ir pradėjo ją mojuoti. Pareigūnės kurį laiką sėdėjo mašinoje, kalbėjo telefonu, ją fotografavo. Paskui pareigūnės išlipo iš automobilio. K. Antipova priėjo prie jos, nepasisveikino, pareikalavo pateikti asmens dokumentą. Ji su savimi asmens dokumento nesinešioja. Pareigūnė bendravo griežtu tonu, iššaukiančiai, buvo labai grubi, kaip vėliau suprato, buvo gavusi nurodymus ją suimti. Ji dėl to pajuto nerimą, kilo pasipriešinimas. Ji klausė pareigūnės, koku pagrindu turi prisistatyti. Pareigūnė atsakė, kad ji pareigūnė, jai pagrindo nereikia. Tada ji suprato, kad kyla grėsmė. Nuo to momento ji užėmė pasipriešinimo poziciją, jautė, kad su ja bus susidorojama. Pasakė, kad neturi asmens dokumento. Pareigūnė reikalavo nustoti mojuoti vėliavą, lindo piktai, ji nuo pareigūnės traukėsi atbula, vėliava net nepalietė pareigūnės. Paskui išlipo kita pareigūnė, I. Žukauske, pasakė, kad jei ji neprisistatys, bus sulaikyta. Ji sakė, gerai, vežkite. Jos draugai siūlė jai prisistatyti, tačiau ji klausė, koku pagrindu. I. Žukauske jai atsakė, kad ji kelia mitingą. Ji sakė, kokį mitingą, jie dviese atvažiavo pagerbti žmogaus. Pareigūnė pradėjo sakyti, jei dar du ateis, gal 10 ateis. Sakė jai pasiaiškinimą rašyti. Ji sakė pareigūnei, kad jos sėdėjo mašinoje, viską matė, kokį ji dar turi pasiaiškinimą rašyti. Jai atsakė, kad jeigu ji nerašys pasiaiškinimo, turės važiuoti į komisariatą rašyti. Ji atsakė, kad gerai, važiuos. Ją nuvedė prie automobilio, atidarė duris, ji pamatė automobilyje du šunis. Jai pasidarė dar baisiau. Jos kolega sakė, kad kaip čia už mojavimą vėliava sulaiko, K. Antipova atsakė, kad ne dėl to, o dėlto, kad atsisako pateikti dokumentus. Tada ji pasakė, kad neturi dokumento, nurodė vardą, pavardę, gimimo metus. Pareigūnė pasakė, kad vėliava netilps, todėl reikia ją palikti. Ji atsakė, kad nepaliks, nes vėliava jos. I. Žukauske įdėjo vėliavą į automobilį. K. Tamašauskas paklausė, gal ir ji paims, bet jo pareigūnės neklausė nei vardo, nei pavardės, nors jiedu atėjo kartu. K. Antipova paėmė lapelį, paprašė jos pakartoti, ji pakartojo vardą, pavardę, gimimo metus. K. Antipova įlipo į automobilį, įsijungė kompiuterį, kažką tikrino, kažkam skambino. Dar anksčiau buvo privažiavęs dar vienas policijos ekipažas, vėliau dar trečias. Iš viso buvo trys policijos ekipažai ir dar savivaldybės vienas. K. Antipova gan ilgai sėdėjo, tikrino duomenis. Ji girdėjo, kad kažkas sako „semti visus“. K. Antipova išlipo ir pasakė, kad jūs sulaikoma, būsite pristatoma į policijos komisariatą. Ji pasakė kolegoms, kad žiūrėkite, meluoja, nes sakė, kad patikrins ir viskas. Tada ją grūdė į mašiną, labai mažą patalpą, ir išvežė. Įjungė garso signalus, pradėjo kaukti šunys, jai buvo baisu. Jei pareigūnė būtų pasakiusi pagrindą, dėl ko reikalauja, ji iškart būtų jai pasakiusi vardą, pavardę. Komisariate jai pasakė, kad viską išsiaiškins, ji parašys pasiaiškinimą ir vėliavą atiduos. Ją įvedė į kabinetą. Atėjo mandagus pareigūnas, ji jam viską atsakinėjo, jai atrodė, kad jis pildo apklausos protokolą. Praėjo pareigūnė su vėliava, pasakė jai, kad vėliavą atsiims teisme, tada jai pasidarė dar baisiau. Ji sakė pareigūnui, kad pareigūnės meluoja, prašė pakviesti pareigūnes išsiaiškinti, jai sakė, kad jos rašo pranešimus. Jai atrodė, kad vyksta susidorojimas. Atėjo pareigūnė, tikrino blaivumą, ji atsisakė pasirašyti ant kvito. Ji prašė pareigūno leisti jai paskambinti advokatei. Dar ji skambino K. Tamašauskui, sakė, kad jie meluoja, neatiduos vėliavos. Iš susijaudinimo jai pradėjo trūkti oro. R. Ušakova liepė jai duoti rankinę, ji atsakė, kad neduos, apsvyniojo rankeną apie kaklą. R. Ušakova pradėjo spausti ranką, tampyti, įspėjo, kad naudos kovinius veiksmus, stvėrė už rankos labai stipriai. Ji iš skausmo pradėjo klykti ir verkti, pasidarė tamsu. Ji skambino kolegai, prašė iškviesti greitąją. Ji sakė, kad rankinės neduos, pareigūnų buvo apie 5, ji labai bijojo, kažkas šaukė „antrankius“. Paskui ji išėmė daiktus, ten buvo kosmetika, kortelės. Asmens dokumento su savimi neturėjo. Jai buvo bloga, ji verkė, prašė iškviesti greitąją. Paskui pareigūnai su ja gražiai šnekėjo, sakė, kad greitoji važiuoja. R. Ušakova sakė paimti iš jos telefoną, sakė, kad dabar jai advokatas nereikalingas, jai neleido skambinti, atėmė rankinę, nuvedė į kamerą. Paskui atvyko gydytojai, išvežė ją į ligoninę. Daugiau jokie tyrimo veiksmai jai dalyvaujant nebuvo atliekami, į komisariatą rašyti pasiaiškinimo niekas nekviatė. Ją kvietė tik vasario 13 d., ji pati, pasitarusi su advokate, savo iniciatyva surašė rašytinį pasiaiškinimą, jiems jo nereikėjo, iškart surašė protokolą. Komisariate tą dieną užtruko gal 5 min. Ji apskritai neturi asmens tapatybės kortelės, tik pasą. Ne kartą yra organizavusi įvairius renginius, dalyvavusi savivaldybėje dėl jų organizavimo, puikiai žino tvarką.

A. G. Astrauskaitės atstovė teismo posėdyje teigė, kad nurodymai, kurių nevykdymas inkriminuojamas A. G. Astrauskaitei, buvo neteisėti. Mano, kad pareigūnai buvo iš anksto apsisprendę

sulaikyti A. G. Astrauskaitę. Tai patvirtina vaizdo įrašai, pareigūnų susirašinėjimas per „WhatsApp“ programėlę. Pareigūnų parodymai prieštaringi, neatitinka vaizdo įrašų. Iš vaizdo įrašų, tarnybinio patikrinimo medžiagos matyti, kad patys pareigūnai suvokė, kad sprendimas sulaikyti A. G. Astrauskaitę yra neteisėtas. Iš K. Antipovos paaiškinimų matyti, kad ji mano, kad pagrindo reikalauti asmens dokumentų, nereikia. Pareigūnų teigimu, A. G. Astrauskaitė buvo sulaikyta tapatybei nustatyti, tačiau A. G. Astrauskaitė prisistatė, teiginys, kad sistema, kurioje tikrino asmens duomenis, neveikė, abejotinas, be to, A. G. Astrauskaitė negali būti atsakinga už neveikiančią sistemą. Be to, bylos dokumentuose nurodytas kitas sulaikymo pagrindas - protokolams, aktams, pranešimams surašyti. Taigi sulaikymas nebuvo teisėtas. Atstovė, analizuodama teisės aktų nuostatas, teigė, kad teisę tikrinti asmens dokumentus policijos pareigūnai turi tik tada, kai yra pagrįstas įtarimas, kad padarytas administracinis teisės pažeidimas ar nusikalstama veika, ir asmuo yra su tuo susijęs. Nesant tokių duomenų, reikalavimas pateikti asmens dokumentus A. G. Astrauskaičiai buvo neteisėtas, kaip ir iš to sekęs reikalavimas eiti į automobilį, sulaikymas, vėliavos paėmimas ir daiktų apžiūra. Iš viešoje erdvėje paskelbtos informacijos matyti, kad A. G. Astrauskaitė buvo sulaikyta siekiant užkardyti galimus nusižengimus ateityje, tačiau prevencinio sulaikymo teisės aktai nenumato. Komisariate A. G. Astrauskaitė nebuvo apklausta, jai nebuvo paaiškinta, dėl ko ji turi pateikti paaiškinimą. Taigi nebuvo nei teisinio, nei faktinio pagrindo panaudoti administracinio nusižengimo teisenos užtikrinimo prievartos priemonės. Taip pat A. G. Astrauskaičiai nebuvo suteikta galimybė paskambinti advokatui, apie sulaikymą advokatui taip pat nepranešta, taip pažeista asmens teisė turėti advokatą. Administracinio nusižengimo protokole pateikta tikrovės neatitinkanti informacija, kad A. G. Astrauskaitė turėjo asmens tapatybės kortelę, kurią pateikė komisariate. Tai paneigia vaizdo įrašas, daiktų apžiūros protokolai. A. G. Astrauskaitė jokio pažeidimo nepadarė - neorganizavo jokio mitingo, neatliko kitų neteisėtų veiksmų, nerodė nepagarbos vėliavai, tik ja mojavė. Todėl pagrįstai klausė pareigūnės, kokių pagrindų ši reikalauja asmens dokumentų. Į tai pareigūnė atsakė, kad jai pagrindo nereikia, taip pat atsakė, kad čia mitingas. Vėliau A. G. Astrauskaitė vis tik prisistatė, tačiau pareigūnė nurodė, kad ji nevykdo reikalavimų ir nurodė rašyti pasiaiškinimą, bet nepaaiškino kokį. Tada pareigūnės sulaikė A. G. Astrauskaitę, prievarta apribojo jos laisvę, atliko daiktų (vėliavos) paėmimą, komisariate pareigūnė atliko asmens apžiūrą ir daiktų patikrinimą. Taigi A. G. Astrauskaičiai buvo taikomos administracinio nusižengimo teisenos užtikrinimo priemonės, nors ji jokio nusižengimo nebuvo padariusi. Gynėjai pateikus skundą, policijos rašte nurodyta, kad A. G. Astrauskaičiai pradėta teisena pagal ANK 506 straipsnio 4 dalį ir 508 straipsnį, apie kitus nusižengimus - nepagarbą vėliavai, ketinimą paišyti ant sienų, savavališką gatvės pavadinimo keitimą, mitingo organizavimą ir pan., neužsimenama. Draudimo mojuoti vėliava nėra jokiam teisės akte. Taigi pareigūnės reikalavimas pateikti asmens dokumentą buvo neteisėtas, nes A. G. Astrauskaitė nebuvo padariusi jokio nusižengimo. Įstatymas nenumato atsakomybės už neteisėtų reikalavimų nevykdymą, todėl administracinio nusižengimo byla nutrauktina.

Institucijos, surašiusios administracinio nusižengimo protokolą - Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus m. 3 policijos komisariato - atstovas teismo posėdyje paaiškino, kad inkriminuojamą nusižengimą sudaro trys epizodai. Pirma buvo reikalavimas prisistatyti, A. G. Astrauskaitė neneigia, kad neprisistatė, tai patvirtina vaizdo įrašas. Kad reikalavimą išreiškė pareigūnas, o ne kitas asmuo, ginčo nėra. Taigi tai baigtas administracinis nusižengimas, nes formali sudėtis. Antras epizodas - daugkartinio aiškiai išreikšto, įspėjus apie galimas pasekmes, pareigūnės nurodymo pateikti daiktus nevykdymas. A. G. Astrauskaitė jo sąmoningai daug kartų nevykdė, apsišvėčio rankinės dirželį apie kaklą, savo kūno svoriu užgulė rankinę. Tokiais veiksmais aiškiai nevykdė nurodymų ir išprovokavo prievartos naudojimą. Veiksmai tyčiniai, motyvas, kad pareigūnai rusai. Trečias epizodas - du kartus perspėta nesinaudoti telefonu, skambino, gavusi įspėjimus, matydama draudžiančius ženklus, savo veiksmų nenutraukė. Skambino ne šeimos nariams, o draugams. Tai buvo situacija, kai asmuo pristatomas ir atliekamos techninės procedūros, siekiant nustatyti, koks asmuo sulaikytas, dėl ko, kada sulaikytas. Taip pat asmuo užregistruojamas ir patalpinamas į patalpas, kur laukia savo eilės. Toje patalpoje negali turėti draudžiamų daiktų. Taigi buvo ir faktinis, ir teisinis poreikis atlikti asmens dokumentų ir daiktų apžiūrą. Tai vidinis administracinis veiksmas, advokatas tam nereikalingas. Policijos pareigūnų reikalavimai turi būti vykdomi nedelsiant, tokia teismų praktika. Pareigūnės veikė teisėtai, vėliava buvo nukritusi, paskui pakelta, tai nėra vieta, kur turi būti keliama vėliava. Tokį faktą

užfiksavo pareigūnės ir aiškinosi situaciją, kuri buvo netipinė. Tada atėjo A. G. Astrauskaitė, pradėjo mojuoti vėliava, taigi objektas, į kurį buvo nukreiptas pareigūnų dėmesys, atsidūrė jos rankose. Pareigūnės tai matė, todėl įžvelgė galimus pažeidimus dėl vėliavų ir dėl susirinkimų, nes pro šalį ėjo žmonės, joms galėjo atrodyti, kad jie eina į įvykio vietą. Pareigūnės norėjo nustatyti vėliavą paėmusio asmens tapatybę, tačiau A. G. Astrauskaitė nesutiko, siekdama, kad pareigūnė arti neprieitų, tarp savęs ir pareigūnės laikė vėliavą. Kadangi buvo nevykdomas nurodymas, pareigūnės nusprendė asmenį sulaikyti asmens tapatybės nustatymui. A. G. Astrauskaitė suprato, kad bus vežama į komisariatą, ir norėdama išvengti pasekmių, prisistatė. Tačiau kompiuteris neužsikrovė, nustatyti tapatybę nėra galimybės. Be to, jau yra baigtas administracinis nusižengimas. Taigi yra visi pagrindai asmenį sulaikyti.

Liudytojas Kęstutis Tamašauskas, apklaustas teismo posėdyje, parodė, kad sausio 3 d. jis su A. G. Astrauskaite susitiko K. Škirpos alėjoje, jie ten padeda gėlių, žvakučių, atsivežė vėliavą. Vėliava atrodo buvo A. G. Astrauskaitės. Kieno iniciatyva atvyko, nepamena. Neatsimena, ar buvo internete A. G. Astrauskaitės įrašas dėl kažkokio renginio, plano kažkokio nebuvo, nebuvo paskelbtas kažkoks renginys. Paskui atvyko Saulius Gavėnas ir Valdas Striužas, jų anksčiau nepažinojo, S. Gavėną tik iš veido, iš kažkokio renginio. Tada jiedu su A. G. Astrauskaite išvyko iki degalinės, vėliavą paliko atrėmę į sieną, paprašė S. Gavėno ir V. Striužo pasaugoti, nes jie atrodė patikimi. Kai jie grįžo, stovėjo policijos autobusiukas, savivaldybės viešosios tvarkos ekipažas, buvo pareigūnė K. Antipova. Vėliava buvo, kaip jie paliko, ji nebuvo nukritusi. G. Astrauskaitė priėjo prie kampo, paėmė vėliavą ir ją mojavo, kiti stovėjo. Jis filmavo, kaip A. G. Astrauskaitė mojuoja vėliava. Prie policijos jie nekibo. Tada prie A. G. Astrauskaitės priėjo pareigūnė, pasisveikino, paprašė pateikti asmens dokumentus. A. G. Astrauskaitė atsakė, kad dokumentų neturi, klausė, kokių pagrindų turi juos pateikti. Pareigūnė atsakė, kad jai pagrindo nereikia, nes ji policijos pareigūnė. A. G. Astrauskaitė toliau mojavo vėliava, pareigūnė paprašė jos neužgauti, tada A. G. Astrauskaitė atsitraukė. Pareigūnės neužgavo. Pareigūnė pasakė, kad jeigu nepateiks dokumento, ji bus pristatyta į policijos nuovadą nustatyti tapatybę. Tada A. G. Astrauskaitę privedė prie policijos autobusiuko galo, tada ji prisistatė, pasakė duomenis. Pareigūnė uždarė galines duris, jie buvo autobusiuko šone, A. G. Astrauskaitė dar kartą pasakė savo duomenis. Pareigūnė užsirašė, atsisėdo į mašiną tikrinti duomenis. Vėliava tuo metu jau buvo atimta, įdėta į policijos automobilį. Buvo iš viso atvykę 3-4 policijos ekipažai. Policija diskutavo, atiduoti vėliavą ar ne. Pareigūnė sakė, kad jie kelia mitingą, sakė iš pradžių buvo 2 žmonės, paskui dar ateis. Tada jis atsakė, kad kai ateis, tada ir darykite išvadas. Pareigūnė, kuri tikrino duomenis, išlipo iš automobilio, klausė, ką jie čia veikė, kodėl jie susirinko, sakė, kad A. G. Astrauskaitė turi važiuoti į nuovadą, rašyti pasiaiškinimą, ką jie čia veikia. Tada A. G. Astrauskaitė prašė pareigūnę prisistatyti, ši atsakė K. Antipova. Priėjo trečias pareigūnas, pasakė, kad nekelkite balso, jei pareigūnė pasakė, tai turite prisistatyti, važiuoti į nuovadą. Kita pareigūnė paėmė A. G. Astrauskaitę, pasakė, kad ji šiuo metu sulaikoma, vedė prie autobusiuko galinių durų. Jis klausė, kokių pagrindų sulaiko, atsakė, kad dėl to, jog neprisistato, kelia mitingą. Tačiau ji prisistatė kelis kartus. Jam keista, kodėl pareigūnai kibo prie A. G. Astrauskaitės, ne jo, nes jo prisistatyti neprašė, nieko paaiškinti neprašė, nors jiedu kartu atėjo. A. G. Astrauskaitę išvežė. Taip pat keista, kad kai išvežė A. G. Astrauskaitę, pora minučių praėjo ir policijos kiti ekipažai išvažiavo, juk jeigu mano, kad vyksta koks mitingas, reikėjo likti, stebėti. Paskui A. G. Astrauskaitė skambino verkdama, buvo sunku suprasti, ką ji sako, skundėsi, kad ranką sulaužė, nekviečia greitosios, jis išsigando ir skambino į greitąją. Su jais bendravę pareigūnai buvo uniformuoti.

Liudytojas Saulius Gavėnas, apklaustas teismo posėdžio metu, parodė, kad rado „Facebook“ informaciją apie ankstesnius įvykius, kad žmonės renkasi pagerbti K. Škirpos. Jis sausio 3 d. savo iniciatyva atėjo pasižiūrėti. Sutiko K. Tamašauską ir A. G. Astrauskaitę, jie buvo iš matymo pažįstami. Jie ruošėsi uždegti žvakutes, pagerbti. Atėjo dar vienas žmogus, jam nepažįstamas. K. Tamašauskui ir A. G. Astrauskaitei kažko pritrūko, jie išvažiavo, laiko jam ir kitam žmogui, kaip sužinojo, Valdui pasaugoti vėliavą. Vėliava buvo atremta į dekoratyvinį medelį, ar buvo nukritusi, nepasakys. Kažkiek praėjus laiko atvyko policijos pareigūnai, du ekipažai. Pareigūnai su jais bendravo, sakė nustoti filmuoti, liepė pateikti asmens dokumentus. Jie klausė, kokių pagrindų. Pareigūnai atsakė, kad jiems priklauso, nes renkasi žmonės, jie turi patikrinti. Jis neprieštaravo, nenorėjo veltis į ginčus, pateikė duomenis. Paskui atvyko A. G. Astrauskaitė, K. Tamašauskas. A. G. Astrauskaitė paėmė vėliavą ir ją mojavo. Policininkė priėjo prie jos ir prašė prisistatyti, pareikalavo nustoti mojuoti vėliava. Vienu momentu

pareigūnė priėjo gan arti, A. G. Astrauskaitė stengėsi atsitraukti, pareigūnės neužkabino. A. G. Astrauskaitė atsakė, kad neturi asmens dokumento, klausė, kokių pagrindų reikalauja. Pareigūnė atsakė, kad jai pagrindo nereikia, ji policijos pareigūnė. Tada A. G. Astrauskaitė pradėjo vesti prie policijos automobilio, norėjo išvežti. A. G. Astrauskaitė tada pasakė savo duomenis. Policininkės nuėjo patikrinti, viskas atitiko, matėsi, kad telefonu kalba automobilyje. Tikrino gal 10 min. Po kurio laiko atėjo, pasakė, kad turi sulaikyti, apklausti. Minėjo, kad renkasi žmonės, vyksta mitingas. Uždarė į automobilį su šunimis, ir išvežė su švyturėliais. Buvo ir kitų policijos ekipažų, gal trys, ir savivaldybės viešosios tvarkos automobilis. Kai išvežė A. G. Astrauskaitę, policijos ekipažai išvažiavo, liko tik savivaldybės.

Liudytojas Valdas Striužas, apklaustas teismo posėdyje, parodė, kad sausio 3 d. nuėjo pagerbti K. Škirpą. Nuėjęs pamatė A. G. Astrauskaitę, K. Tamašauską, S. Gavėną, tada jų dar nepažinojo. Pažinojo tik Astrą, ne asmeniškai, o iš viešosios erdvės. Priėjo muziejaus darbuotojas, klausė, kas vyksta, jie sakė, kad susirinko pagerbti K. Škirpą. Tada A. G. Astrauskaitė su K. Tamašausku išvažiavo kažko, gal dar žvakučių. Liko su Sauliumi, kalbėjosi. Atvažiavo policijos pareigūnai, buvo mandagūs, prisistatė, prašė jo pateikti dokumentus. Paskui atvyko ir pareigūnės, buvo nusiteikusios karingai, jį nustebino, todėl pradėjo filmuoti. Priėjo priėjo, klausė, kodėl filmuoja, sakė, kad bus sulaikytas, jei filmuos. Manė, kad tai perteklinis galios naudojimas, tačiau išjungė kamerą. Viena pareigūnių prisistatė, Žukauske, o kita dar ilgai neprisistatė. Iš viso suvažiavo trys policijos ekipažai, savivaldybės automobilis. A. G. Astrauskaitė mojavo vėliava. Policininkės pradėjo prie jos kibti, kad kelia mitingą, reikalavo prisistatyti. Viena policininkė priėjo arti, ją galėjo užkabinti su vėliavos šilku, bet ne su kotu. A. G. Astrauskaitė sakė, kad neturi dokumento. Klausė, kokių pagrindų, pareigūnė atsakė, kad jai pagrindo nereikia. A. G. Astrauskaitė pasakė savo vardą, pavardę, gimimo datą. Tada policininkės nurimo, sėdo į mašiną kažko aiškintis. A. G. Astrauskaitė vėl mojavo vėliava. Tada pareigūnės išlipo, dar karingiau nusiteikę, sulaikė Astrą, vedė uždaryti, sakė, kad ji turi rašyti pasiaiškinimą. Jie klausė, kokių pagrindų sulaiko. Sakė, kad mojuoja vėliava, kelia mitingą, kad dokumento nepateikė, kad reikia rašyti pasiaiškinimą. Tačiau jo niekas neprašė rašyti pasiaiškinimo. Paskui ją su šunimis uždarė ir išvežė.

Liudytoja Karina Antipova, apklausta teismo posėdyje, parodė, kad gavo iškvietimą, kad būriuojasi grupė žmonių, turi vėliavą, vėliava numesta, negerbiama. Atvyko, pastebėjo tris asmenis, ji su kolege matė numestą trispalvę vėliavą, joms tik atvykus, vėliava buvo pakelta. Asmenys teigė, kad vėliava ne jų, o asmuo, kurio vėliava, išvažiavo, jie jo nepažįsta, sakė, kad jie tiesiog stovi ir saugo vėliavą. Asmenys nenorėjo prisistatyti, bet paskui padavė savo asmens dokumentus, pareigūnės užsirašė duomenis. Matėsi, kad jie neaiškiais veiksmais kažką daro prie sienos, kur gatvės lentelė. Pareigūnės norėjo sužinoti, kodėl žvakės uždegtos, gėlės pastatytos. Po kiek laiko atvažiavo A. G. Astrauskaitė. Su ja ir kiti asmenys, asmenų pradėjo daugėti. Pareigūnai visų prašė prisistatyti, užsirašė duomenis. Žmonių buvo daug, sunku buvo atrinkti, kur A. G. Astrauskaitės draugai, kur pašaliniai praeiviai. Buvo didelis susibūrimas. A. G. Astrauskaitė priėjo prie pareigūnių, sakė, kad vėliava jos. Jos klausė, kodėl vėliava buvo numesta, nes iki tol išvis gulėjo ant žemės, tik paskui buvo atremta į sieną. A. G. Astrauskaitė atsakyti negalėjo. Anksčiau minėti asmenys joms sakė, kad A. G. Astrauskaitė už viską atsakinga, kad tai jos vėliava, žvakutės, gėlės. Ji prašė A. G. Astrauskaitės prisistatyti, ši atsisakė. Ji kelis kartus mandagiai prašė, pradžioje prisistatyti, paskui klausė, gal turi asmens dokumentą. Bandė bendrauti gražiai, išsiaiškinti aplinkybes, bet ponia vengė bendrauti. Su vėliava piktybiškai trukdė bendrauti, mojavo, atkišdavo vėliavą į ją (K. Antipovą). Mojuodama palietė jai veidą ir tyčia bandė į ją smūgiuoti. Ji atsitraukė nuo vėliavos. Tai buvo nepagarba jai, kaip pareigūnei. Ji pristatyti prašė, kad žinotų, su kuo bendrauja, nes moteris pasakė, kad yra vėliavos savininkė, kas sužinotų, kodėl trispalvė voliojasi numesta. Asmuo privalo prisistatyti pareikalavus pareigūnui. Kadangi ji atsisakė prisistatyti, buvo palydėta į komisariatą nustatyti asmenybei ir visoms likusioms priežastims, t. y. dėl ko vėliava ten buvo, dėl ko ji buvo palikta. Taikė administracinį sulaikymą, nes moteris nevykdė reikalavimų prisistatyti. Moteris prisistatė, kai buvo sodinama į transporto priemonę. Ji patikrino duomenis, moteris nurodė klaidingą datą, ji pasižiūrėjo duomenis, įvedė į sistemą, perklausė, tada jau moteris pasakė gerą datą. Sistemoje tikrino vieną kartą, bet dėl techninių nesklandumų jai nepavyko atsidaryti sistemos. Sprendimą moterį sulaikyti priėmė ji su kolege (I. Žukauske), visus jų veiksmus kuravo aukštesnio rango policijos pareigūnai. Buvo nurodymas moterį sulaikyti, kad būtų galima nustatyti jos tapatybę, pristatyti vėliavą ir nustatyti, ar ji tikrai priklauso A. G. Astrauskaičiai. Nes jei žmogus teigia, kad vėliava yra jo, reikia

išsiaiškinti aplinkybes, gauti iš žmogaus paaiškinimą. Vietoje to nebuvo galima padaryti, nes visi aplinkui rėkavo, trukdė.

Liudytoja Ina Žukauske, apklausta teismo posėdyje, parodė, kad buvo ekipažo vyresnioji, dirbo su K. Antipova. Gavo informaciją, kad kažkas renkasi Arsenalo g. 6. Tiesiog per radijo eterį pranešė, kad žmonės renkasi, važiuokite, detaliau, kas vyksta nepaaiškino. Kompiuteryje neveikė žemėlapis, todėl iš pradžių nuvažiavo ne ten. Budėtojas paaiškino tiksliai, kur važiuoti, jos atvyko į Trispalvės alėją. Ten jau buvo atvykę kolegos, bendravo su asmenimis. Atvykusi pamatė, kad prie krūmų trispalvė atremta į sieną, degė žvakutės. Mano, kad negražu taip vėliavą palikti. Buvo užsirašyti ten buvusių asmenų duomenys. Kolegos išvažiavo, atvyko savivaldybės pareigūnai. Tada pasirodė dar asmenų, jos pranešė, kad renkasi asmenys, buvo neaišku, kas kur eina. Norėjo paimti vėliavą kaip daiktinį įrodymą, nes neaišku buvo, kas vėliavos savininkas. Tačiau pasirodė moteris, ji pirmiau paėmė vėliavą, ją mosavo. Mano, kad moteris nepagarbiai bendravo su jos kolege. Kolegė stengėsi paklausti, ką ji čia daro, koks jos vardas ir pan., kelis kartus prašė prisistatyti. O moteris tiesiog šaukė Lietuva, mojavo vėliava prie pat kolegės veido. Jos manymu, tai nepagarbu. Paskui moteris pasakė savo vardą, pavardę, duomenys buvo tikrinami, iš pradžių kolegė tikrino, paskui ji. Sistema neveikė, rodė, kad kraunasi. Jos skambino budėtojui, klausė, kad daryti. Gavo nurodymą vėliavą pristatyti, kad jos taip nepalikti. Kai skambino ir sakė, kad negali, nes moteris paėmė vėliavą, joms nurodė nustatyti moters tapatybę, o kai tai nepavyko, joms nurodė pristatyti moterį į komisariatą. Taikė administracinį sulaikymą, jos manymu, buvo pagrindas sulaikyti. Sulaikė moterį dėl teisėtų nurodymų nevykdymo, dėl to, kad neprisistatė, vėliavos nenorėjo duoti, nors ji pati kelis kartus prašė duoti vėliavą. Taip ir nebuvo išsiaiškinta, kieno vėliava. Moteris buvo sulaikyta, pristatyta į komisariatą, vėliava buvo paimta.

Liudytoja Rita Ušakova, apklausta teismo posėdyje, parodė, kad buvo pristatyta moteris. Su moterimi dirbo jos kolega, ji nuėjo paklausti patrulių, už ką buvo sulaikyta, jai paaiškino, kad už reikalavimų nevykdymą ir kad nepateikė asmens dokumento. Grįžusi į pristatytų asmenų kabinetą, patikrino moters blaivumą. Moteris atsisakė pasirašyti ant kvito. Moteris teigė, kad sulaikyta dėl nieko. Bendravimas su ja buvo sudėtingas ir komplikotas. Buvo vykdoma asmens, daiktų apžiūra. Sprendimą atlikti apžiūrą priėmė ji, tai jos pareiga pagal pareigybės aprašymą. Tokį sprendimą priėmė, nes uždaromas į laikino sulaikymo patalpas asmuo negali su savimi turėti jokių aštrių daiktų, kad nesužeistų kitų. Taip pat jai pavesta uždaryti į laikino sulaikymo patalpas asmenis. Kai asmuo sulaikomas, visada uždaromas į laikino sulaikymo patalpas. Taip pat uždaromas ir jei nekelia pavojaus, jei blaivus. Uždarant asmenį surašomas daiktų paėmimo protokolas, jame nurodomi asmens duomenys ir daiktai. Teko panaudoti fizinę jėgą, tačiau daiktų vis tiek nepateikė. Paskui ji surašė daiktus, kuriuos moteris turėjo, atliko paviršinę asmens apžiūrą. Protokole stengėsi užfiksuoti visus moters turimus daiktus - tai buvo rankinė, mobilus telefonas, piniginė, draudžiamų daiktų nebuvo. Kai buvo vykdoma daiktų apžiūra, moteris pateikė ir asmens tapatybės kortelę, ji buvo piniginėje. Kodėl asmens tapatybės kortelė nenurodyta protokole, nežino, galbūt ji suklydo. Telefonu naudotis draudžiama, moteris buvo dėl to įspėta, tačiau du kartus skambino savo draugams. Asmuo negali turėti laikino sulaikymo patalpose telefono. Tolimesniuose veiksmuose ji nedalyvavo.

Astra Genovaitė - Astrauskaitė 2020 m. vasario 13 d. pateikė paaiškinimą, kuriame išdėstė iš esmės tas pačias aplinkybes, kaip ir teismo posėdyje.

Vilniaus apskrities VPK Patrulių rinktinės 3 kuopos 4 būrio vyr. patrulės I. Zukauskės tarnybinio pranešimo duomenimis, 2020 m. sausio 3 d. 18:03 val. dirbant kartu su vyriausiąja patrrole K. Antipova iš VPK OVS budėtojo buvo gautas pranešimas, kad Vilniuje Arsenalo g. stebėtojai mato, jog prie dailės akademijos atvažiavo asmenys su automobiliu, turi vėliavas. Atvykus nurodytu adresu, pastebėjo ties pastatu pažymėtą NR. 3 į sieną atremtą vėliavą. Vietoje buvo trys asmenys, t.y. Saulius Gavėnas, Valdas Striužas ir dailės muziejaus vyr. administratorius Albertas Spėčius, kuris tik atėjo pažiūrėti, kas vyksta. Asmenys pasakė, kad tai ne jų vėliava, pasakė, kad jie nieko nedarė o tik stebi kas vyksta nurodytu adresu. Valdas Striužas bendravo labai nemandagiai, juos filmavo vaizdo kamera, tačiau pareikalavus nustoti filmuoti, jis vaizdo kamerą išjungė. Paklausus Valdo Striužo ir Sauliaus Gavėno ar matė prieš tai atvažiavusį automobilį ir kas jame sėdėjo, atsakė, kad nieko nežino. Albertas Spėčius paaiškino, kad taip pat nieko nežino, nei kam priklauso vėliava, nei kas sėdėjo automobilyje, kai užrašė jo duomenis, Albertas Spėčius išvažiavo namo. Pareigūnėms būnant tarnybiniame automobilyje,

pastebėjo, jog prie vėliavos atėjo vyras ir moteris. Moteris atėjusi prie trispalvės ją paėmė už koto ir pradėjo mojuoti, garsiai šaukdama „Lietuva, būk laisva“. K. Antipova priėjusi prie moters paprašė jos prisistatyti, tačiau ji nesakė savo vardo bei pavardės, o toliau mojavu trispalve vėliava, savo veiksmais vos nesužeidė K. Antipovos, kadangi trispalve mojavu jai virš galvos, vėliava ne kartą kliudė jos galvą. K. Antipova dar kartą pareikalavo moters prisistatyti, bei nustoti piktybiškai mojuoti vėliava. Moteris piktybiškai atsisakė nutraukti neteisėtus veiksmus, dėl to I. Žukauske priėjo arčiau ir jai paaiškino, kad ji yra sulaikyta ir bus vežama į Vilniaus apskrities OVS budėtojų dalį, tapatybės nustatymui. K. Antipova pradėjo vesti neprisistačiusią moterį į tarnybinio automobilio laikino sulaikymo kamerą, tačiau tuo metu moteris pasakė, kad yra Astra Genovaitė - Astrauske, gimusi 1960 m. gegužės 2 d. Tada pradėjo šaukti, jog nieko nežada jiems aiškinti, dėl ko ir kodėl mojavu trispalve vėliava, priežasties kodėl visi susirinko — nepasakė. Paaiškinus Astrai Genovaitėi - Astrauskei, kad ji sulaikyta ir pareikalavus eiti į tarnybinį automobilį, ji šaukė, jog niekur nevažiuos. Paėmus ją už rankos ir dar kartą pareikalavus eiti į tarnybinį automobilį, ji stangrino ranką ir įsispyrusi kojomis į žemę vengė eiti į tarnybinį automobilį. Po to panaudojus fizinę jėgą, ji buvo nuvesta į tarnybinį automobilį laikant ją už dešinės rankos. Spec. priemonės nepanaudotos. Astra Genovaitė - Astrauske nenorėjo atiduoti vėliavos ir šaukė, jog tai jos nuosavybė. K. Antipova susisiekė su OVS vyresniojo budėtoju, kuris pasakė, kad turi informacijos, kad Arsenalo g. 3 yra gautas pareiškimas dėl susirinkimo įstatymo pažeidimo. OVS vyresnysis budėtojas taip pat minėjo, kad moteris - galimai yra susirinkimo organizatorė. 18:40 val. moteris buvo sulaikyta, o vėliau pristatyta į Vilniaus apskrities OVS budėtojų dalį. Lietuvos trispalvė su kotu buvo pristatyti į Vilniaus apskrities OVS budėtojų dalį (b. 1. 6).

Vilniaus apskrities VPK patrulių rinktinės 3 - iosios kuopos 4 būrio vyriausioji patrulė Karina Antipova savo 2020 m. sausio 3 d. tarnybiniame pranešime parodė iš esmės analogiškas aplinkybes. Papildomai nurodyta, kad moteris mojuodama vėliava ne kartą kliudė jos galvą, tokiais veiksmais pažemino jos, kaip pareigūnės, garbę ir orumą (b. 1. 7).

Vilniaus apskrities VPK operatyvaus valdymo skyriaus vyriausiosios postinės Ritos Ušakovos tarnybinio pranešimo duomenimis, 2020 m. sausio 3 d. apie 19:15 val. į Vilniaus aps. VPK OVS patalpas buvo pristatyta Astra Genovaitė Astrauske, a.k. 46005020610 dėl ANK pažeidimo, medžiagoje ROIK 0120000006131. Dirbant su pristatyta A. G. Astrauske, Vilniaus apsk. VPK OVS patalpose buvo nustatytas blaivumas (nuo parašų alkotesterio atspausdintuose kvituose atsisakė). Ji pasiteiravo, kokių pagrindų yra sulaikyta, ir pareigūnė jai paaiškino, kad dėl administracinio pažeidimo, kad čia pristatyta dėl protokolo surašymo. Taip pat buvo paaiškinta kokie veiksmai bus atlikti ir kas numatyta ANK. Tada moteris pradėjo garsiai reikšti nepasitenkinimą pareigūnų darbu, kai ji viską vykdė ko prašė pareigūnai ir yra sulaikyta neteisėtai. Bandant toliau bendrauti su pristatyta, ji pradėjo nuolatos kartoti, kad yra sulaikyta tautiniu pagrindu ir kad ją sulaikę pareigūnai yra rusai, ir taip nori su ja susidoroti. Tęsiant bendravimą, po kurio laiko pareigūnė paprašė moters pateikti apžiūrai asmeninius daiktus (prieš tai paaiškinus dėl kokios priežasties to yra prašoma). Į tai A. G. Astrauske sureagavo priešiška ir pasakė, kad nieko nepateiks. Pareigūnė dar kartą, jau pareikalavo, kad moteris pateiktų asmeninius daiktus ir rankinę apžiūrai, siekiant nustatyti, ar moteris su savimi neturi draudžiamų daiktų, tačiau ji nevykdė teisėtų pareigūnės reikalavimų. Trečia kartą A. G. Astrauske buvo įspėta, kad jeigu ji nevykdys reikalavimo, gali būti panaudota fizinė jėga. Tačiau moteris ir į tai nereagavo, elgėsi priešiška ir nevykdė reikalavimų. Po įspėjimo pareigūnė atsistojo iš savo darbo vietos ir priėjusi prie pristatytos moters savo ranka suėmė jos rankinę norėdama paimti, į ką moteris sureagavo priešiška - užspaudė rankinę savo kūnu. Pareigūnė, naudodama lengva fizinę jėgą (tik tiek, kiek reikėjo paimti daiktus) bandė paimti rankinę, dešine ranka patraukė moters galvą bei kūno korpusą, kita ranka (kaire) bandė ištraukti, tačiau moteris pradėjo rėkti ir muistytis. Rėkdama pareikalavo pareigūnės prisistatyti, į ką pareigūnė atsakė prisistatymu, tada moteris tik suagresyvojė ir pareiškė, kad pareigūnė - rusė, ir prie jos lenda dėl tautinių pagrindų. Viso veiksmo eigoje pareigūnė pora kartų bandė rankomis patraukti A. G. Astrauskės rankas ir paimti daiktus, tačiau pastaroji tik rėkė ir įžeidinėjo pareigūnę. Po kurio laiko atėjo į pagalbą Vilniaus aps. VPK OVS kolegos ir padėjo toliau bendrauti su pristatyta. Viso tolimesnio bendravimo metu moteris elgėsi neadekvačiai, t.y. įžeidinėdama pareigūnę žodžiais, vadindama ruse, garsiai rėkė bandydama atkreipti aplinkinių dėmesį, taip pat verkė, kad viskas yra dėl to, kad ji lietuvė. Taip pat moteris mobiliojo ryšio

telefonu visiems skambinėjo ir sakė, kad ją per prievartą laiko rusai, kad jai sulaužė rankas, nekviečia greitosios ir pan., nors jai prieš tai buvo iškviesta GMP, nes ji skundėsi jaučianti stresą didelį ir jai reikalinga medikų pagalba. Apie 19:56 atvyko GMP, kurią apžiūrai išvežė tolimesnei apžiūrai (b. 1. 8).

Vaizdo įrašė „V1738 KJP 691_ch2_20200103175959_20200103184518“ iš policijos tarnybinio automobilio priekio užfiksuota reikšminga bylai aplinkybė, kad 18.19 val. policijos pareigūnams atvykus į įvykio vietą matyti, kad Lietuvos Respublikos vėliava stovi atremta į dekoratyvinį krūmą. 18.43 val. atvyksta A. G. Astrauskaitė.

Vaizdo įrašė „V1738 KJP 691_ch1_20200103175908_20200103184518“ matosi policijos tarnybinio automobilio vidus, girdėti policijos pareigūnų pokalbis. Bylai reikšmingos aplinkybės:

18.31 val. K. Antipova telefonu sako, kad vėliava stovi įsmeigta į žemę. 18.32 val. K. Antipova sako, kad dėl vėliavos sulaikinėti negali. 18.48 val. I. Žukauske sako, ką daryti, juk žmonės realiai nieko nepažeidžia. 18.50 val. K. Antipova telefonu sako Jūs suprantat, kas čia bus, jeigu mes ją sulaikysim“, po to sako „supratau, kaip mitingą“. I. Žukauske sako, kad sulaikinės už teisėtų nurodymų nevykdymą, pagrindą jiems pasakė, mitingas neoficialus, kadangi vėliava iškelta, vėliava negali būti bet kaip krūmuose, dabar ji pasiėmė vėliavą, dainuoja „Lietuva laisva“, kaip mini mitingą daro. 18.55 val. girdėti, kai A. G. Astrauske pasako savo vardą, pavardę, gimimo metus. 18.59 val. I. Žukauske sako „Ventai paskambinom, sako pasiimt vėliavą sau ir paimt šitą moteriškę, ir vežti į komisariatą, bet kol kas nematau čia jokio pagrindo, čia išvis nieko jie nedarė, moteris stovėjo ten, mosikavo vėliava, šaukė „Lietuva laisva“. 19.03 val. K. Antipova telefonu sako, kad sulaikė, po to sako kolegei sustoti ir telefonu sako „jau įsodinom, į mašiną, tai ką dabar ir vėl? Budėtojai, nejuokaukit, mus ką tik prifilmavo gatvėje“, nurodo, kad važiuoja į komisariatą, nes tikrai atrodo kaip nežinia kas; po to paaiškina I. Žukauskei, kad jai sakė neskubėti, nevažiuoti, atiduoti vėliavą.

Vaizdo įrašė „My Movie“ matyti vaizdas iš I. Žukauskės tarnybinės kameros, užfiksuotos šios reikšmingos bylai aplinkybės: nuo 18.52 val. matyti, kad K. Antipova bendrauja su A. G. Astrauskaite, kuri atsako „neturiu policininkę“, pakartoja „neturiu policininkę brangi“, „nepateiksiu, kodėl aš privalau pateikti“, I. Žukauske komentuoja, kad sulaikoma, nes nepateikė asmens tapatybės dokumento. A. G. Astrauskaitė klausia, kokių pagrindų, K. Antipova atsako, kad „man pagrindo nereikia, aš esu policijos pareigūnė, jūs mosuojate Lietuvos trispalve, aš turiu teisę žinoti jūsų duomenis“. 18:53 val. A. G. Astrauskaitei nurodoma palikti vėliavą, ji atsisako, nurodo, kad nepaliks, nes tai jos vėliava. Vaizdo įrašo pabaigoje girdėti, kaip A. G. Astrauskaitė prisistato.

Vaizdo įrašė „20200103_185457“, pateiktame A. G. Astrauskaitės, užfiksuotos iš esmės tos pačios aplinkybės, kaip ir I. Žukauskės tarnybine kamera, be to, matyti, kad A. G. Astrauskaitė du kartus prisistato, nurodo savo vardą, pavardę, gimimo datą.

Vaizdo įrašė „Ševčenkos 26_C72_20200103“ užfiksuotas vaizdas iš Vilniaus aps. VPK OVS pristatytų asmenų patalpos. Užfiksuotos šios bylai reikšmingos aplinkybės: 19.22 val. pareigūnai nurodo, kad byla bus nagrinėjama teisme, A. G. Astrauskaitė sako, kad ji skambina advokatei. Pareigūnai jai paaiškina, kad čia telefonu naudotis negalima, A. G. Astrauskaitė išsitraukia telefoną, pareigūnas paaiškina, kad ji nevykdo jų reikalavimų, A. G. Astrauskaitė nurodo, kad be advokato nekalbės, telefoną padeda. Pareigūnė nurodo, kad advokatas dabar nereikalingas. 19.27 val. pareigūnė nurodo A. G. Astrauskaitei išimti visus daiktus, paaiškina, kad juos surašys ir, kol ji bus čia, visus daiktus išjos paims, tai daiktų paėmimas. A. G. Astrauskaitė atsako, kad neduos. Pareigūnė paaiškina, kad panaudos jėgą, paaiškina, kad kol A. G. Astrauskaitė bus laikino sulaikymo patalpoje, ji jokių daiktų turėti negali, dar kartą paragina padėti daiktus, A. G. Astrauskaitė atsisako. Pareigūnė bando ištraukti rankinę, A. G. Astrauskaitė neleidžia jos paimti, šaukia, kad ją niekina tautiniu pagrindu, vyksta konfliktas. Pareigūnė atsitraukia. Pareigūnai aiškina, kad jie turi teisę panaudoti jėgą, kad turi apžiūrėti daiktus. A. G. Astrauskaitė kelis kartus kartoja, kad neduos. Matyti, kad A. G. Astrauskaitė susijaudinusi, šaukia, rankinės rankeną apsvynioja apie save. Konfliktas vyksta iki

19.32 val. kai A. G. Astrauskaitė pradeda traukti ir dėti ant stalo daiktus iš rankinės. Pareigūnė kompiuteryje pildo į sulaikymo patalpas uždaromo asmens apžiūros ir daiktų paėmimo laikinai saugoti protokolą. A. G. Astrauskaitė susijaudinusi, šaukia ir verkia. Iš piniginių ištraukia korteles, iš viso 11 kortelių, matyti, kad kortelės, panašios į asmens tapatybės dokumentą, tarp jų nėra. 19.36 val. A. G.

Astrauskaitė pasiima telefoną, pareigūnas įspėja, kad kalbėti telefonu draudžiama, tačiau ji vis tiek skambina, kalba, verkia, prašo iškviesti medikus. 9.40 val. A. G. Astrauskaitė vėl kažkam skambina, pareigūnė nurodo padėti telefoną, A. G. Astrauskaitė telefonu prašo iškviesti medikus, pareigūnai nurodo, kad pagalbą jau iškviėtė. 19.44 val. A. G. Astrauskaitė išvedama iš kabineto.

Alkotesterio rodmenys patvirtina, kad 2020 m. sausio 3 d. Astra Genovaitė Astrauskaitė apie 19:20 val., buvo blaivi, tačiau ji nuo parašo atsisakė (b. 1. 12, 15).

BIRT ataskaitų žiūryklės duomenimis už policijos pareigūnų reikalavimų nevykdymą sulaikyta viena moteris, kuri pristatyta į OVS (b. 1.1).

Administracinio sulaikymo protokolas, surašytas 2020 m. sausio 3 d. Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Operatyvaus valdymo skyriaus tyrėjo Ryčio Jেকেlevičiaus nurodyta, kad sulaikomas asmuo - Astra Genovaitė Astrauske, gim. 1960-05-02, gyv. Vydūno g. 19-72, Vilnius, pasirašyti atsisakė. Sulaikymo vieta - Arsenalo g. 3, Vilnius. Sulaikymo pagrindas - Sulaikymas būtinas siekiant tinkamai užfiksuoti administracinį nusižengimą, surašyti administracinio nusižengimo protokolą. Sulaikymo motyvai - tinkamai užtikrinti administracinę teiseną. Užfiksuotas paleidimo laikas - 2020 m. sausio 3 d. 20:55 val. (b. 1. 9).

Į sulaikymo patalpas uždaryto (uždaryto) asmens apžiūros ir daiktų paėmimo laikinai saugoti protokolas, surašytas 2020 m. sausio 1 d. 19:36. Asmens duomenys - Astra Genovaitė Astrauske. Sužalojimų nėra. Daiktai, paimti laikinai saugoti - „Toyota“ automobilio raktas su pulteliu, usb laikmena, moteriška rankinė, ryšulys raktų, 2 vnt. veidrodėlių, 2 vnt. pirštinių, akiniai nuo saulės, moteriška kosmetika, 85 eurai piniginių, 7 vnt. įvairių nuolaidų kortelių, „Vilniečio kortelė“, „Luminor“ banko mokėjimo kortelė, mrt „Samsung“. A. G. Astrauske nuo parašo atsisakė. Daiktai atiduoti 2020 m. sausio 3 d. 20:55 val., administracinėn atsakomybėn traukiama moteris nuo parašo atsisakė (b. 1. 10).

Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Imuniteto valdymo tarnybinio patikrinimo išvadoje detalai aprašyti vaizdo įrašai, pareigūnų telefoniniai pokalbiai, susirašinėjimas per programėles, taip pat užfiksuoti pareigūnų D. Kolpak, K. Antipovos, I. Žukauskės, E. Tomaševičiaus paaiškinimai. Be kita ko, užfiksuota, kad K. Antipova paaiškino, kad gavusi budėtojo nurodymą sulaikyti A. G. Astrauskaitę dėl galimai neteisėto susirinkimo, ji priėjo prie A. G. Astrauskaitės ir paprašė jos prisistatyti. Taip pat nurodė, kad tikrinant A. G. Astrauskaitės duomenis duomenų bazėje buvo išmesta klaida, o galiausiai radus asmens duomenis, nuotrauka buvo nepanaši, A. G. Astrauskaitė buvo sulaikyta asmens tapatybei patikrinti. I. Žukauske taip pat paaiškino, kad A. G. Astrauskaitė sulaikyta asmens tapatybei nustatyti, patikslinti. D. Kolpak paaiškino, kad pasitaręs su viršininku, nematydamas pagrindo moterį sulaikyti, jis paskambino patruliams, kad nustačius tapatybę, patikslinti dėl aplinkybių ir moteriai grąžinti vėliavą, tačiau patrulė jam atsakė, kad jis nejuokautų, nes ją filmavo, ji moterį pristatinėja (b. 1. 54-67).

Administracinio nusižengimo teiseną nutraukina.

ANK 506 straipsnio 4 dalyje numatyta administracinė atsakomybė už statutinio valstybės tarnautojo teisėto nurodymo ar reikalavimo nevykdymą.

Nagrinėdamas, ar asmuo kaltas dėl ANK 506 straipsnio 4 dalyje numatyto administracinio nusižengimo, teismas turi nustatyti, ar pareigūnų reikalavimai buvo teisėti, ar asmuo jų nevykdė, ar jis dėl jų nevykdymo yra kaltas.

Administracinio nusižengimo protokole nurodyta, kad A. G. Astrauskaitė iš esmės nevykdė šių policijos pareigūnų reikalavimų: 1) prisistatyti ir pateikti asmens tapatybės dokumentą, 2) nutraukti savo veiksmus ir eiti į tarnybinį automobilį, 3) pateikti turimus draudžiamus daiktus ir atlikti apžiūrą, 4) nesinaudoti mobiliojo ryšio telefonu.

Dėl reikalavimo prisistatyti ir pateikti asmens tapatybės dokumentus nevykdymo. Byloje nustatyta, kad į įvykio vietą atvykusi policijos pareigūnė du kartus pareikalauja A. G. Astrauskaitę pateikti asmens tapatybės dokumentą, į ką A. G. Astrauskaitė atsako, kad ji asmens dokumento su savimi neturi. Paskui pareigūnė nurodo pateikti savo vardą, pavardę, ką daryti A. G. Astrauskaitė atsisako.

Policijos įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktą nustato, kad pareigūnas, atlikdamas jam nustatytas funkcijas, turi teisę įtardamas, kad padarytas administracinis teisės pažeidimas (nusižengimas) ar nusikalstama veika, ir kitais įstatymų nustatytais atvejais tikrinti su tuo susijusių asmenų <...> dokumentus ir laikinai, kol teisės aktų nustatyta tvarka bus priimtas sprendimas, juos paimti. Policijos

įstatymo 23 straipsnio 5 punktas nustato, kad kai yra pakankamas pagrindas manyti, kad gali būti padarytas administracinis teisės pažeidimas (nusižengimas), nusikalstama veika ar kitaip sutrikdyta viešoji tvarka, taip pat atliekant pasislėpusių asmenų paiešką, tikrinti asmenų, transporto priemonių, krovinių, daiktų dokumentus, nustatyti asmens tapatybę. Taigi, kaip matyti teisė tikrinti asmens dokumentus siejama su įtarimu, kad yra padarytas arba gali būti padarytas administracinis nusižengimas.

A. G. Astrauskaičiai surašytas protokolas už vienintelį administracinį nusižengimą - nurodymų nevykdymą. T. y. jai nėra inkriminuojamas joks kitas iki tol padarytas administracinis nusižengimas. Taigi A. G. Astrauskaitė nepadarė jokio kito nusižengimo, dėl kurio policijos pareigūnė galėjo reikalauti pateikti asmens dokumentus.

Dėl įtarimo, kad gali būti padarytas, ar daromas administracinis nusižengimas, koks tai nusižengimas, byloje apklausti asmenys taip pat negalėjo vienareikšmiškai nurodyti. Vaizdo įrašė užfiksuota, kaip pareigūnė K. Antipova į A. G. Astrauskaitės klausimą, kodėl jai reikia prisistatyti, atsako „aš esu policijos pareigūnė, man pagrindo nereikia“. Akivaizdu, kad toks atsakymas neatitinka pirmiau nurodytų pareigūnų teisių ir pareigų. Vien buvimas policijos pareigūnu automatiškai nesuteikia teisės nustatyti bet kurio asmens tapatybę. Toks atsakymas kelia abejonę, ar tuo metu policijos pareigūnė žinojo, kokių pagrindu ji reikalauja A. G. Astrauskaitės pateikti asmens dokumentą, ir ar apskritai apie tai svarstė. Tarnybiniame pranešime K. Antipova nurodė, kad A. G. Astrauskaitė mojavo vėliava, tada ji pareikalavo jos prisistatyti. Akivaizdu, kad mojavimas Lietuvos Respublikos vėliava nėra neteisėtas veiksmas, taigi ir šiuo pagrindu pareigūnė negalėjo reikalauti asmens prisistatyti. Toliau K. Antipova nurodo, kad A. G. Astrauskaitė vėliava kliudė jos galvą ir taip pažemino jos garbę ir orumą. Orumo pažeminimas galėtų būti vertinamas kaip administracinis nusižengimas, tačiau, kaip minėta, K. Antipova reikalavo prisistatyti dar anksčiau. Kitų iki tol padarytų nusižengimų pareigūnių tarnybiniuose pranešimuose nenurodyta.

Vaizdo įrašė matyti, kad pareigūnė vėliau kalba apie tai, kad keliamas mitingas, tačiau nustatyta, kad įvykio vietoje buvo tik 4 asmenys. Nors pareigūnės teigė, kad buvo daug žmonių, nebuvo galima nustatyti, kurie pašaliniai, tačiau iš vaizdo įrašų matyti, kad be pareigūnų įvykyje dalyvauja 4 asmenys, kiti tik eina pro šalį. Nei viename tarnybiniame pranešime nenurodyta, kad A. G. Astrauskaitė buvo įtariama neteisėtu susirinkimo organizavimu, jai dėl to nebuvo surašytas administracinio nusižengimo protokolas.

Teismo posėdžio metu K. Antipova nurodė, kad prisistatyti prašė, kad žinotų su kuo bendrauja, nes moteris pasakė, kad yra vėliavos savininkė, o vėliava buvo nepagarbiai numesta ant žemės. Tačiau tai prieštarauja jos paaiškinimams, duotiems tarnybinio patikrinimo metu (tada ji paaiškino, kad prisistatyti prašė gavusi nurodymą A. G. Astrauskaitę sulaikyti dėl neteisėto susirinkimo organizavimo). Be to, nepagarbaus elgesio su vėliava išnagrinėjus bylą ir nebuvo nustatyta. Vaizdo įrašė matyti, kad atvykstant policijos pareigūnams vėliava stovi atremta į sieną, kad vėliava buvo pastatyta, o ne nukritusi, net kelis kartus teismo posėdyje patvirtino ir pareigūnė I. Žukauske. Nepagarbus elgesys su vėliava A. G. Astrauskaičiai nebuvo inkriminuotas ir administracinio nusižengimo protokole, be to, ir įvykio vietoje jai nebuvo keliami pretenzijų dėlto, kad vėliava nepagarbiai numesta, o tik dėl to, kad ji ja mojuoja (liudytojų parodymai, tarnybiniai pranešimai, vaizdo įrašai).

Teismo posėdžio metu policijos atstovas iškėlė dar vieną versiją, kad buvo pažeistos švaros ir tvarkymo taisyklės, viešojoje vietoje degant žvakutes ir paliekant gėles, tačiau iš liudytojų parodymų ir vaizdo įrašų matyti, kad pretenzijų dėl to įvykio metu niekam nebuvo pareikšta.

Pažymėtina, kad vaizdo įrašė iš patrulių automobilio girdėti, kaip I. Žukauske kelis kartus teigia, kad asmenys nieko nedaro, nieko nepažeidžia. Tai patvirtina, kad įvykio metu nebuvo jokių įtarimų dėl padaryto ar daromo administracinio nusižengimo, taigi ir nebuvo teisėto pagrindo reikalauti A. G. Astrauskaitės pateikti asmens dokumentus. Taip pat svarbu tai, kad sugretinus vaizdo įrašus matyti, jog 18.50 val. I. Žukauske nurodo, kad sulaikys už teisėtų nurodymų nevykdymą, ir tik 18.52 val. K. Antipova nurodo A. G. Astrauskaičiai pateikti asmens dokumentą, būtent dėl šio nurodymo nevykdymo A. G. Astrauskaitė vėliau yra sulaikoma. T. y. pareigūnės galimai turėjo išankstinę nuostatą arba nurodymą sulaikyti A. G. Astrauskaitę dėl teisėtų nurodymų nevykdymo.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, matyti, kad pareigūnų pozicijos dėl to, kokių pagrindu A. G. Astrauskaitės buvo reikalaujama pateikti dokumentus (t. y. dėl kokio galimo nusižengimo tuo metu buvo

įtariama A. G. Astrauskaitė), nenuoseklios, nei vienos jų nepatvirtina kita byloje surinkta medžiaga (vaizdo įrašai). Taigi teismui kyla abejonė, ar reikalaudama pateikti asmens dokumentus, o vėliau - pristatyti, K. Antipova turėjo tam teisės aktuose nustatyta pagrindą, t. y. ar toks jos nurodymas buvo teisėtas, o visos abejonės turi būti aiškinamos atsakomybės traukiamo asmens naudai.

Be to, byloje nepasitvirtino administracinio nusižengimo protokole nurodyta aplinkybė, kad A. G. Astrauskaitė apskritai turėjo asmens dokumentą. Nors liudytoja R. Ušakova teigė, kad moteris turėjo ir pateikė asmens tapatybės kortelę komisariate, tą paneigia vaizdo įrašas. Vaizdo įrašė užfiksuotas visas A. G. Astrauskaitės buvimas pristatytų asmenų kabinete, taigi negali būti, kad momentas, kai ji pateikė asmens tapatybės kortelę, liko neužfiksuotas. Taip pat vaizdo įrašė matyti, kaip A. G. Astrauskaitė parodo savo rankinėje turimus daiktus, iš piniginės ima korteles. Nei viena iš vaizdo įrašė matomų kortelių nėra panaši į asmens tapatybės kortelę. Į sulaikymo patalpas uždaro (uždaryto) asmens apžiūros ir daiktų paėmimo laikinai saugoti protokole išvardinant A. G. Astrauskaitės pateiktus daiktus taip pat nenurodyta asmens tapatybės kortelė. Teismui kyla pagrįsta abejonė, ar A. G. Astrauskaitė apskritai turėjo su savimi asmens dokumentą, taigi ir ar galėjo įvykdyti nurodymą jį pateikti.

Pažymėtina, kad po kelių K. Antipovos reikalavimų A. G. Astrauskaitė visgi prisistato, nurodo savo vardą, pavardę, gimimo datą, taigi įvykdo pareigūnės nurodymus. Sutiktina, kad asmuo pareigūno reikalavimus privalo vykdyti nedelsdamas, taip šiuo atveju nebuvo padaryta, tačiau tai gali būti pateisinama tuo, kad pareigūnė net kelis kartus klausia negalėjo nurodyti, koku pagrindu reikalauja prisistatyti, t. y. tuo, kad A. G. Astrauskaitei nuo pat pradžių galėjo kilti abejonė dėl pareigūnės reikalavimo teisėtumo.

Dėl atsisakymo vykdyti nurodymą eiti į tarnybinį automobilį. Iš vaizdo įrašų matyti, kad A. G. Astrauskaitė perspėjama, kad jeigu atsisako prisistatyti, ji bus vežama į komisariatą. Pareigūnių atvesta prie automobilio A. G. Astrauskaitė nurodo savo vardą, pavardę, gimimo metus. Pareigūnės tikrina kompiuteryje duomenis, apie patikrinimo rezultatus nepraneša. Po to K. Antipova nurodo A. G. Astrauskaitei rašyti pasiaiškinimą, arba važiuos į komisariatą ten rašyti pasiaiškinimą. Po kiek laiko I. Žukauske nurodo, kad A. G. Astrauskaitė yra sulaikoma pasiaiškinimo surašymui. Policijos atstovas teismo posėdžio metu nurodė, kad šią situaciją laiko administraciniu sulaikymu pagal ANK.

Pažymėtina, kad asmens sulaikymas viena iš labiausiai asmens laisvės ribojančių priemonių, ir gali būti taikoma tik aiškiai esant įstatymo nustatytiems pagrindams. ANK 597 straipsnio 1 dalis nustato, kad administracinis sulaikymas taikomas tik tais atvejais, kai: 1) nesulaikius administracinio nusižengimo padarymo vietoje ar tuoj po jo padarymo užklupto asmens, negali būti nustatyta administracinio nusižengimo padarymu įtariamo asmens tapatybė; 2) sulaikymas yra būtinas siekiant tinkamai užfiksuoti administracinį nusižengimą, surašyti administracinio nusižengimo protokolą; 3) užkluptas asmuo savo elgesiu kelia pavojų ar dėl neblaivumo ar apsvaigimo nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų nesiorientuoja aplinkoje.

Policijos pareigūnės, apklaustos liudytojomis, negalėjo aiškiai nurodyti sulaikymo pagrindo. Kaip minėta, A. G. Astrauskaitei įvykio vietoje nurodyta, kad ji sulaikoma pasiaiškinimo surašymui, tai paminėta net kelis kartus. K. Antipova teismo posėdžio metu nurodė, kad administracinį sulaikymą taikė, nes moteris nevykdė reikalavimo prisistatyti, buvo nurodymas sulaikyti, kad būtų galima nustatyti jos tapatybę ir išsiaiškinti, ar tai jos vėliava, taip pat gauti pasiaiškinimą. I. Žukauske nurodė, kad moterį sulaikė, nes ji neprisistatė, nenorėjo duoti vėliavos. Tarnybinio patikrinimo metu abi pareigūnės paaiškino, kad A. G. Astrauskaitė buvo sulaikyta siekiant nustatyti, patikslinti jos asmens tapatybę. Taigi įvykio vietoje sprendimas sulaikyti buvo grindžiamas reikalingumu parašyti pasiaiškinimą, tarnybinio patikrinimo metu nurodytas jau kitas pagrindas, o teismui nurodyti abu pagrindai (ANK 597 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai).

Pažymėtina, kad privedus A. G. Astrauskaitę prie tarnybinio automobilio, ji nurodė savo asmens duomenis. Vaizdo įrašuose matyti, kad pareigūnės tikrina duomenis sistemoje, nieko nesako, kad nepavyksta nustatyti tapatybės. Toliau kalbama tik apie tai, kad reikia rašyti pasiaiškinimą. Tik teismo posėdyje K. Antipova nurodė, kad duomenų patikrinti nepavyko, teigė, kad jai visiškai nepavyko atsidaryti sistemos. Toks liudijimas prieštarauja jos paaiškinimams tarnybinio patikrinimo išvadoje (b. 1. 64), kur nurodė, kad rado asmens duomenis, tačiau nuotrauka buvo nepanaši. ANK 597 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad išnykus pagrindams asmuo turi būti nedelsiant paleistas. Esant prieštaravimams

duomenims apie tai, ar buvo galima nustatyti asmens tapatybę vietoje, šias abejones teismas aiškina atsakomybėn traukiamo asmens naudai, ir konstatuoja, kad ANK 597 straipsnio 1 dalyje 1 punkte nurodytas pagrindas sulaikyti, A. G. Astrauskaitę prisistačius, išnyko. Kita vertus, asmens laikino sulaikymo protokole šis pagrindas apskritai ir nebuvo nurodytas.

Asmens laikino sulaikymo protokole nurodyta, kad A. G. Astrauskaitė buvo sulaikyta siekiant tinkamai užfiksuoti administracinį nusižengimą, surašyti administracinio nusižengimo protokolą. Pažymėtina, kad ANK 597 straipsnio 1 dalies 2 punktas nustato, kad tokiu atveju sulaikymas turi būti būtinas. Tai reiškia, kad turi būti nustatyta, jog nesulaikius asmens, nebus galima užfiksuoti pažeidimo. Byloje nustatyta, kad dėl A. G. Astrauskaitės sveikatos būklės pasiaiškinimo ji komisariate laikinojo sulaikymo metu taip ir nesurašė. Kažkokių kitų tyrimo veiksmų komisariate taip pat nebuvo atliekama (tiek policijos atstovas, tiek liudytoja R. Ušakova parodė, kad daiktai buvo tikrinami ne tiriant nusižengimą, o dėl to, kad buvo numatyta A. G. Astrauskaitę uždaryti į laikino sulaikymo patalpas). Po sulaikymo A. G. Astrauskaitė bylos duomenimis buvo iškviesta į komisariatą tik tą dieną, kai buvo surašytas administracinio nusižengimo protokolą, ji pati savo iniciatyva atsinešė rašytinį paaiškinimą, tačiau pareigūnai nesigilinę į jos paaiškinimą, iškart surašė jai administracinio nusižengimo protokolą (A. G. Astrauskaitės parodymai, šių parodymų neneigė ir institucijos atstovas). Taigi iš esmės administracinio nusižengimo byloje nebuvo atlikti jokie tyrimo veiksmai, kuriuos atliekant buvo būtinas A. G. Astrauskaitės dalyvavimas. Esant tokioms aplinkybėms, tenka konstatuoti, kad nebuvo ir ANK 597 straipsnio 1 dalyje 2 punkte nurodyti pagrindo sulaikyti A. G. Astrauskaitę.

ANK 597 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyto pagrindo taip pat nenustatyta, A. G. Astrauskaitė buvo blaivi, savo elgesiu nekėlė pavojaus.

Nenustačius administracinio sulaikymo pagrindų, konstatuotina, kad administracinis sulaikymas A. G. Astrauskaitę buvo taikomas neteisėtai. Taigi reikalavimas eiti į tarnybinį automobilį taip pat nebuvo teisėtas.

Dėl reikalavimų pateikti turimus draudžiamus daiktus ir atlikti apžiūrą. Kadangi teismas jau konstatavo, kad A. G. Astrauskaitė sulaikyta buvo nepagrįstai, visi tolesni pareigūnų reikalavimai, išplaukiantys iš jos sulaikymo, taip pat yra nepagrįsti. Tačiau netgi ir vertinant administracinį sulaikymą kaip teisėtą, reikalavimas pateikti daiktus, vertinant jį atskirai, toks nebuvo. Institucijos atstovas ir liudytoja R. Ušakova paaiškino, kad A. G. Astrauskaitės daiktų ir asmens apžiūra atlikta ne ANK 598 straipsnio (asmens apžiūra ir daiktų patikrinimas) pagrindu kaip administracinio nusižengimo teisenos užtikrinimo priemonė arba kaip administracinio nusižengimo tyrimo veiksmas, o atlikta dėl to, kad A. G. Astrauskaitė turėjo būti uždaryta į laikino sulaikymo patalpas. Atstovas ir liudytoja paaiškino, kad į laikino sulaikymo patalpas uždaromi visi asmenys, kuriems taikomas administracinis sulaikymas, tose patalpose asmenys laukia, kol atsilaisvins tyrėjas, kuris tiria jų administracinio nusižengimo bylą, nes, anot jų, kitur komisariate nėra kur laukti tyrėjo. Kadangi laikino sulaikymo patalpose draudžiama turėti kai kuriuos daiktus, asmuo turi būti patikrintas, ar tokių daiktų neturi.

Tokia institucijos pozicija neatitinka įvykio metu galiojusių teisės aktų nuostatų. Policijos įstaigų operatyvaus valdymo padalinių (į tokį padalinį pristatyta A. G. Astrauskaitė, žr. laikino sulaikymo protokolą) darbo organizavimo instrukcijos, patvirtintos Lietuvos policijos generalinio komisaro 2010-06-30 įsakymu Nr. 5-V-553, (redakcija galiojusi nuo 2017-01-01 iki 2020-05-01) (toliau — Instrukcija) 38.1 punktas nustato, kad į laikino sulaikymo patalpas gali būti uždarytas administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo, kuriam taikomas administracinis sulaikymas vadovaujantis Administracinių nusižengimų kodekso 597 straipsniu, bet ne ilgiau kaip 7 val., kai: 38.1.1. jis yra neblaivus (girtas) ar apsvaigęs; 38.1.2. vienu metu pristatoma trys ir daugiau asmenų ir kyla grėsmė pamainos pareigūnų saugumui; 38.1.3. asmuo aktyviais veiksmais trukdo pareigūnų darbui, kyla įtarimų, kad asmuo gali bandyti pabėgti. Taigi priešingai, nei buvo teigiama, tai, kad taikomas administracinis sulaikymas automatiškai nereiškia, kad asmuo turi būti ir uždaromas į laikino sulaikymo patalpas, tam reikia nustatyti papildomą pagrindą. A. G. Astrauskaitė buvo blaivi, nebuvo pagrindo įtarti, kad ji gali bandyti pabėgti, A. G. Astrauskaitė pradžioje, kol nebuvo tikrinami jos daiktai, nekliudė jokiems tyrimo veiksams - atsakinėjo į pareigūno klausimus, sutiko tikrintis blaivumą ir pan. Tai, kad ji reiškė pretenzijas dėl jos nuomone neteisėtų pareigūnų veiksmų, negali būti laikoma trukdymu pareigūnų darbui, ir dėl to asmuo

negali būti uždaromas į laikino sulaikymo patalpą. Taip pat į bylą nepateikta duomenų ir dėl Instrukcijos 38.1.2 punkte nurodytos grėsmės pareigūnų saugumui. Konstatuotina, kad sprendimas uždaryti A. G. Astrauskaitę į laikino sulaikymo patalpas, o tuo pagrindu - ir tikrinti jos daiktus, nepagrįstas ir neatitinka teisės aktų reikalavimų.

Dėl reikalavimo nesinaudoti mobiliuoju telefonu. Policijos patrulių veiklos instrukcijos, patvirtintos Lietuvos policijos generalinio komisaro 2011-07-19 įsakymu Nr. 5-V-673, 58 punkte (redakcija galiojusi nuo 2016-01-01 iki 2020-07-01) nustatyta, kad sulaikytam asmeniui be tyrėjo leidimo draudžiama leisti naudotis mobiliojo ryšio telefonais, kitomis ryšio priemonėmis. Vaizdo įrašė iš pristatytų asmenų kabineto matyti, kad pirmą kartą A. G. Astrauskaitė nurodžius nesinaudoti telefonu, ji jį padeda, t. y. nurodymą vykdo. Kitas bandymas kalbėti telefonu jau vyksta po nepavykusios daiktų patikros ir prievartos prie A. G. Astrauskaitės panaudojimo, iš vaizdo įrašo matyti, kad ji yra stresinėje būsenoje, todėl galimai ne visai adekvačiai vertina situaciją. Girdėti, kad A. G. Astrauskaitė telefonu prašo iškviesti jai medikus. Įvertinęs tai, teismas abejoja, ar A. G. Astrauskaitės nurodymo nekalbėti telefonu vykdymas buvo tyčinis.

Įvertinęs visa tai, kas išdėstyta, teismas konstatuoja, kad administracinio nusižengimo protokole nurodyti pareigūnų nurodymai nebuvo teisėti, be to, atskirais atvejais nebuvo A. G. Astrauskaitės tyčios dėl nurodymų nevykdymo (dėl reikalavimo pateikti asmens dokumentą, reikalavimo nekalbėti mobiliuoju telefonu) todėl A. G. Astrauskaitės veiksmuose nėra administracinio nusižengimo, numatyto ANK 506 straipsnio 4 dalyje sudėties. Administracinio nusižengimo teisena nutrauktina.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 591 straipsnio 1 punktu, 635 straipsnio 1 dalies 2 punktu, teismas

n u t a r i a :

Administracinio nusižengimo bylos, kurioje Astra Genovaitė Astrauskaitė traukiama administracinėn atsakomybėn pagal Administracinių nusižengimų kodekso 506 straipsnio 4 dalį, teisena nutraukti, nesant administracinio nusižengimo požymių.

Nutarimas per dvidešimt kalendorinių dienų nuo jo nuorašo išsiuntimo ar išdavimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos teismui, apeliacinį skundą paduodant per Vilniaus miesto apylinkės teismą.

Teisėja

Ugnė Gailiūnienė

Teisēja *mi*
Ugnė
Gailiūnienė

j